

KRITIKA

Kritika performansa Skupaj: 360 minut prisotnosti

Vsaka izvedba »performansa v trajanju« Skupaj bo drugačna. Naključno zaporedje predvajanja glasbenih komadov po izboru performerjev (ki ga nato objektivno »razporedi« tehnologija, ne človek) vzpostavlja zunanjo »neodvisno« dramaturgijo, dinamiko trenutnih, naključnih razpoloženj in asociacij. Vzporedno pa ta raznovrstnost glasbe fizično »provocira« predvsem telesi performerjev, da se nanjo sprotno odzoveta, ne nujno zmeraj s pričakovano skladnostjo, nemalokrat tudi z odklonom in humorno ignoranco do zvočnega materiala, kar v dogajanje vpisuje nepredvidljivost, samosvojost, tudi neke vrste držo upora.

Zala Dobovšek

1. februar 2018 05:30 ↻ 1. februar 2018 18:11

Predviden čas branja: 3 min

V performans Skupaj sta Marko Mandić in Leja Jurišić nemi telesi, pojavi s tekočo »identiteto«, včasih prepleteni amorfni gmoti, drugič virtuozni postavi, ki iz šesturne medsebojne odrske navzočnosti izženeta verbalno govorico. (Foto: Urška Boljkovac/arhiv Kina Šiške)

Leja Jurišić in Marko Mandić sta nemi telesi, pojavi s tekočo »identiteto«, včasih prepleteni amorfni gmoti, drugič virtuozni postavi, ki iz šesturne medsebojne odrske navzočnosti izženetata verbalno govorico, da bi se s tem znebila morebitne enoplastne vsebinske/sporočilne konkretnosti in ohranila noto primordialnosti, predbesednega, zgolj telesno komunikacijskega. Vzdihi in kriki (napora ali vznesenosti) so edini hipni sestopi v njuno »glasovno« sfero, vse drugo je nabito razmerje gibov, dotikov, pogledov, včasih osupljivo pomensko polnih (razumljenih), ponekod docela poljubnih, »izpraznjenih«, avtomatskih. Prav tu tiči največja paradoksalnost njunega performativnega jezika in simbolike: tako rekoč nemogoče je definirati, kje se konča emocionalno telo in začne mehanično. Trmasto odzivni telesi, ki ne odnehata (tudi mirovanje učinkuje kot akcija/prizor), vse bolj vzbujata občutek mehničnega stroja, a vzvratno v njiju vre emocionalni pogon, ki se skupaj z izčrpanostjo skozi ure vse bolj nabira, raste in izkazuje zavezništvo v vztrajnosti.

V njuno verbalno praznino se stekajo projicirane, sproti nastajajoče poetične misli **Semire Osmanagić** (ki jih izvajalca nikoli ne vidita), kot takojšnji odziv, navdahnjen z »zraščanima« telesoma, v katerih se kaže tako intimna kot družbena odslikava sveta. Ta razpon med individualnim in kolektivnim, zasebnim in javnim, se ves čas mreži, prav tako identitete obeh performerjev, ki so notranje kompleksno zapletene, zato je v njuni odrski prezenci zanimivo opazovati razhajanje in vračanje od pristnega k igranemu, od (umetnega) lika k (naravnemu) sebi.

Če je prvi del – ne glede na dano glasbeno spremljavo – zasnovan z večjo gibalno intenzivnostjo, plesom (in s tem tudi večjo metaforiko), se drugi skozi drobne indice začne vse bolj leviti v performativno, v morda že bolj oprijemljiv medosebni odnos (ki pa se še vedno krha in lepi), vzpostavlja se stik z vsakdanjimi rekviziti, morda postajata tu že, pogojno rečeno, bolj zemeljska. Kako fluidnost časa, ki izgublja vse zunanje koordinate orientiranja, in »traja« le še v sidrišču lastnega telesa, zaznavata performerja (ki načrtno ne sledita uri), ostaja intrigantno vprašanje samo zase. Časovno ekskurzijo performansa Skupaj lahko razumemo družbeno in doživljamo intimno, je brezkompromisni komentar na tempo sodobnega sveta, ki poleg »svobodnega« časa drobi tudi temelje pripadajočih skupnosti. Ali kot je na koncu, ko se je sprožil aplavz, presenečeno rekel Mandić: »A je že dvanajst?«

Oder

Leja Jurišić, Marko Mandić: Skupaj.

Režijska podpora Bojan Jablanovec.

Produkcija Pekinpah, Via Negativa in CUK Kino Šiška.